NUMER BLOKADOWY

CZWARTEK 19 LIPCA 1990 R.

Nr 153 (11404)

Cena 10 kop.

KURIER Wileński

DZIENNIK SPOŁECZNO - POLITYCZNY
Rady Najwyższej i Rady Ministrów Republiki Litewskiej

Ukazuje się od 1 lipca 1953 roku

*** BIEDNI, ALE ROZRZUTNI * JAK SIĘ MASZ, ŻOŁNIERZU WRZEŚNIA? * NA PLACACH WIECOWYCH CHLEB NIE ROŚNIE * SKĄD SIĘ WZIĘŁY PODANIA POLAKÓW DO LITEWSKIEJ KLASY W ŁAWARYSZKACH? * CZY MOŻNA WYKUPIĆ MIESZKANIE NA WŁASNOŚĆ?**

— w zestawie „Z POCZTY REDAKCYJNEJ" — str. 2

Gospodarkę—z głowy na nogi

NA SESJI RADY NAJWYŻSZEJ REPUBLIKI LITEWSKIEJ

17 lipca na posiedzeniu plenarnym Rady Najwyższej omawiano projekt programu reformy gospodarczej Republiki Litewskiej.

Referaty wygłosili przewodniczący Komisji Ekonomicznej Kazimieras **Antanawiczius**, premier Kazimiera **Prunskiene**, minister gospodarki Wytas **Nawickas**, minister opieki społecznej Algis **Dobrowolskas**.

Z pewnymi uzupełnieniami i zmianami w projekcie uchwały „O niektórych zagadnieniach, związanych z wejściem w życie ustawy o przedsiębiorstwach Litwy" zapoznał deputowany Gediminas **Wagnorius**. Uchwała została przyjęta.

Przewodniczący Komisji Ochrony Przyrody Rimantas **Astrauskas** mówił o nowelizacji ustawy Republiki Litewskiej o rządzie, związanej z ustawą o Departamencie Ochrony Środowiska.

Parlament powziął uchwałę „O nowelizacji ustawy Republiki Litewskiej o rządzie".

Poprawiony i uzupełniony projekt Tymczasowej Ustawy Republiki Litewskiej o obowiązku ochrony kraju przedstawił deputowany Jonas **Liauczius**.

Deputowani zgłosili swe uwagi i propozycje w tej kwestii.

Po dyskusji odbyło się głosowanie imienne. Większością głosów przyjęto ustawę i uchwałę w sprawie wcielenia jej w życie.

Deputowany Aurimas **Taurantas** przedstawił zmiany w sprawie obowiązującego obecnie regulaminu Rady Najwyższej i tym samym Tymczasowej Ustawy Zasadniczej w sprawie kworum posiedzeń. Aspekty prawne zgłoszonych poprawek przedstawił deputowany Kestutis **Lapinskas**. Co do omawianych kwestii zostały powzięte uchwały.

* * *

17 lipca w Radzie Najwyższej odbyła się konferencja prasowa. Z dziennikarzami republikańskimi i zagranicznymi spotkali się przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej Wytautas Landsbergis, przewodniczący Komisji Budżetowej Audrius Rudys i przewodniczący Komisji Gospodarczej Kazimieras Antanawiczius.

Wytautas Landsbergis zapoznał dziennikarzy z działalnością parlamentu, związaną z prowadzeniem spraw wewnętrznych republiki i tworzeniem nowego ustawodawstwa. Przyjęto bardzo doniosłą dla państwa tymczasową ustawę o powinności ochrony kraju, nadal pracuje się nad złożonymi i obszernymi ustawami gospodarczymi, są one związane z tworzeniem nowej ekonomiki niepodległej Litwy.

Przewodniczący Rady Najwyższej poinformował o przygotowaniach do rozmów ze Związkiem Radzieckim, jak też o przewidywanych negocjacjach z Federacją Rosyjską. Są propozycje w sprawie zawarcia umowy również z Republiką Mołdową.

O rozwiązaniu problemów wynikających ze zmiany systemu podatkowego mówił przewodniczący Komisji Budżetowej Audrius Rudys. Obecnie przedmiot głównej uwagi stanowią projekty trzech ustaw — o podatku dochodowym osób prawnych, podatku dochodowym od mieszkańców i podatku ziemskim.

Przewodniczący Komisji Gospodarczej Kazimieras Antanawiczius odnotował, że Rada Najwyższa przystąpiła do omawiania podstawowych zasad reformy gospodarczej Republiki Litewskiej. To jeszcze nie jest sam program, tylko jego koncepcja, jak zmieniać gospodarkę, odrzucając system administracyjno-nakazowy, scentralizowanego planowania i przechodząc do regulowanej gospodarki rynkowej.

(ELTA)

Wywiad aktualny — Po benzynę— z grubym portfelem

W pierwszym półroczu rafineria w Mażeikiai dała produktów naftowych zaledwie 75 proc. wobec zapotrzebowania. Słowem, zabrakło 132 tys. ton benzyny, 139 tys. ton oleju napędowego, 440 tys. ton mazutu, 56 tys. ton paliwa piecowego. Od tych liczb rozpoczął rozmowę zastępca dyrektora generalnego zjednoczenia produkcyjnego „Lietuwos Kuras" Ewaldas BIWILIS, którego poprosiliśmy, aby opowiedział o sposobach przezwyciężania „głodu" energetycznego.

— Chcę sprecyzować — podkreślił współrozmówca, — że cały ten niedobór przypada w pełni na okres blokadowy, przed nim bowiem Rafineria Mażeikiajska działała normalnie.

— Jaka jest więc sytuacja dziś, gdy po przymusowej przerwie przedsiębiorstwo wznowiło działanie?

— Wyekspediowano już nam kilka tys. ton benzyny...

— Do Wilna?

— Nie, mam na myśli całą republikę. Z Mażeikiai wyjechał też pierwszy pociąg z olejem napędowym, przy czym wszystko to przeznacza się wyłącznie dla potrzeb rolników, aby mogli przygotować się do sprzętu plonów.

— Więc transport państwowy dotychczas wykorzystuje stare zapasy...

— I tę benzynę również, którą udało się otrzymać, wykorzystując bezpośrednie więzi. Notabene, przedsiębiorstwa szczebla związkowego w czasie blokady zaopatrywane były mniej więcej normalnie, więc czasami dzieliły się.

— Jak więc wygląda perspektywa dla prywatnych posiadaczy pojazdów?

— Co dotyczy lipca, to znaleźliśmy możliwości sprzedawania po 100 litrów benzyny po obowiązujących cenach państwowych inwalidom pierwszej grupy i tym, którzy korzystają z samochodu ze sterowaniem ręcznym. Taką samą normę przewiduje się również na sierpień. Podjęty eksperyment z odnotowywaniem w paszporcie technicznym wozu nie sprawdził się.

Było bowiem wiele okazji do nadużyć zarówno wśród pracowników stacji benzynowych, jak wśród samych kierowców. Postanowiono więc, że w tym miesiącu inwalidzi będą mogli nabyć benzynę na posiadane jeszcze stare talony paliwowe, a w sierpniu zostaną wydrukowane nowe. Będą wydawane w wydziałach opieki społecznej. Pozwoli to prowadzić kontrolę.

— A co oczekuje „zwyczajnych" odbiorców?

— Cała benzyna, która zostanie wyprodukowana w lipcu, jak mówiłem, będzie przeznaczona dla potrzeb rolnictwa. Sprzedaż dla wszystkich chętnych zamierzamy podjąć dopiero w sierpniu, ponieważ chcemy zgromadzić przedtem taką ilość benzyny, aby można było od razu uruchomić stacje w całej republice. Chodzi o benzynę po cenach umownych, a więc — A-76 po 80 kop, A-93 — po rublu za litr.

— Chcę sprecyzować — cała benzyna dla posiadaczy prywatnych wozów będzie sprzedawana po tej cenie, czy jakieś minimum będzie można nabyć również po obecnych cenach oficjalnych? Słyszałem, że rozpatrywano taką wersję?

— Rzeczywiście, dyskutowano na ten temat, jednakże zdecydowano, że w najbliższym czasie sprzedaż będzie się odbywała wyłącznie po cenach komercyjnych. Przy czym, jeżeli powstaną kolejki itd.,, wówczas wprowadzi się określone ograniczenie. Powiedzmy, będziecie mogli napełnić paliwem tylko zbiornik samochodu. Jeżeli natomiast nie będzie „gorączki", benzyna będzie sprzedawana bez ograniczeń.

— A jednak, czy ceny komercyjne utrzymają się tylko w tym okresie, czy też automatycznie przekształcą się w zwyczajne, a o obecnych będziemy tylko wspominali?

— Spodziewam się, że taka sytuacja jednak będzie tymczasowa, chociaż nie gwarantuję. Przecież nie wiadomo, jak będą układały się stosunki międzypaństwowe między Litwą a RFSRR, Związkiem Radzieckim, na jakich warunkach sprzedadzą nam nie tylko ropę naftową, ale również inne towary. Słowem, trudno dziś prognozować. Rozmawiał

Modest SZEJNBERG

Zaostrzona czujność na lotnisku

Tym razem na szczęście automat znajduje się nie w rękach terrorysty a u funkcjonariusza milicji drogowej Lotniska Wileńskiego. Właśnie tak obecnie odbywa się odprawa bagażu, wsiadanie do autobusu, kolejno do samolotu. Na całej tej drodze pasażerom towarzyszy uzbrojony milicjant.

— Środki te podjęto w odpowiedzi na „miesiąc" uprowadzania samolotów radzieckich za granicę — powiedział dyrektor do spraw bezpieczeństwa lotniczego spółki lotniczej „Lietuwos Awialinijos" Cleorgij Nagrebecki. — Analiza dokonanych uprowadzeń wykazuje, że wszystkie te wypadki nastąpiły niezależnie od wyników odpraw. Wyjątek stanowiło ostatnie uprowadzenie do Sztokholmu, gdy na pokład samolotu przeniesiono granat, owinięty drutem. Był on całkowicie skompletowany z wyjątkiem... materiału wybuchowego.

Około 15—20 lat temu, gdy w kraju często zdarzały się uprowadzenia samolotów, wprowadzono zasadę konwojowania rejsów przez pracowników milicji. Ponownie powrócono do tej praktyki, tj. każdym samolotem „Lietuwos Awialinijos" z pasażerami leci pracownik naszej służby.

— Czy nie jest to kosztowne wozić każdorazowo wartownika, i to jeszcze w czasie, gdy brakuje biletów?

— Kosztowne. Ale cóż pora-, dzić. Życie pasażerów i załóg jest jeszcze droższe. A każde niesankcjonowane lądowanie na lotnisku w Sztokholmie kosztuje 300 tysięcy koron szwedzkich. Obecnie opracowano państwowy program bezpieczeństwa w lotnictwie. Obejmuje on sprawy zapewnienia bezpieczeństwa na ziemi i w powietrzu. Sądzimy, że jego realizacja przyczyni się do zwalczania terroru lotniczego w naszym kraju.

Nikołaj ŻUKOW

NA ZDJĘCIU: tak obecnie odbywa się odprawa pasażerów.

Fot. L. Teiberys

USTAWA

REPUBLIKI LITEWSKIEJ

O PRZEPISACH DOTYCZĄCYCH TRYBU ROZSTRZYGANIA KWESTII OBYWATELSTWA REPUBLIKI LITEWSKIEJ

Rada Najwyższa Republiki Litewskiej **postanawia:**

Zatwierdzić Przepisy o trybie rozstrzygania kwestii obywatelstwa Republiki Litewskiej (w załączeniu).

Przewodniczący
Rady Najwyższej
Republiki Litewskiej
W. LANDSBERGIS

Wilno, 10 lipca 1990 r.

Z dalekopisu ELTA

NARADA W RADZIE MINISTRÓW

18 lipca w Radzie Ministrów Republiki Litewskiej odbyła się narada rządu z kierownictwem samorządów miast i rejonów.

Przewodniczący rad samorządów, merowie miast, zarządzający rejonów poruszali problemy priorytetu w działalności samorządów, stosunków z ministerstwami i departamentami, kształtowania budżetu oraz inne sprawy. Podkreślono, iż w rozstrzyganiu problemów samorządów istotne znaczenie ma uwzględnianie interesów całej Litwy. Podzielono się poglądami co do usławy o samorządach.

Na naradzie głos zabrali i na pytania odpowiadali premier Kazimiera Prunskiene, wicepremierzy Algirdas Brazauskas, Romualdas Ozolas oraz inni członkowie rządu.

POSIEDZENIE KOMISJI

W Radzie Najwyższej Republiki Litewskiej odbyło się pierwsze posiedzenie komisji ds. przygotowania politycznego, prawnego i dyplomatycznego do rozmów ze Związkiem SRR, którem przewodniczył zastępca przewodniczącego Rady Najwyższej Republiki Litewskiej B. Kuzmickas. Członkowie komisji omówili projekt przedstawionego przez rząd protokółu negocjacji, omówili postulaty rządu w sprawie utworzenia grup ekspertów. Postanowiono na podstawie tych postulatów utworzyć i przedłożyć do zatwierdzenia przez Prezydium Rady Najwyższej grupy ds. przygotowania warunków w polityczno-prawnych aspektach rozmów, gospodarczych, łączności i transportu, praw obywatelskich, statusu sił zbrojnych ZSRR, granic państwowych, ochrony, więzi politycznych i dyplomatycznych. Omówiono możliwość powołania podobnej grupy ds. kultury. Inne posiedzenia komisji zamierza się przeprowadzić w dniach 19, 23 i 25 lipca. 26 lipca wnioski komisji zostaną zgłoszone do omówienia Radzie Najwyższej.

KOMUNIKAT MSZ REPUBLIKI LITEWSKIEJ

Po ogłoszeniu przez rząd ZSRR przerwania blokady gospodarczej Republiki Litewskiej, do ministerstwa zwróciło się wielu obywateli o wyjaśnienie, czy uległy zmniejszeniu obowiązujące w czasie blokady ograniczenia wjazdu z zagranicy do Litwy.

Zawiadamiamy, że 6 lipca br. Zarząd Konsularny MSZ ZSRR rozesłał do swych służb konsularnych okólnik, wskazujący, że znosi się ograniczenia na wjazd do Litwy na okres rozmów między ZSRR i Republiką Litewską. Wizy do Litwy wydaje się w trybie ogólnym.

OMÓWIONO PROBLEMY LITWY WSCHODNIEJ

18 lipca w Radzie Ministrów Republiki Litewskiej odbyło się posiedzenie Komisji Państwowej ds. Problemów Litwy Wschodniej.

Na posiedzeniu wysłuchano informacji sekcji o problemach politycznych i prawnych Litwy Wschodniej, gospodarczych, kulturalnych, oświatowych, socjalnych, zdrowotnych, językowych i w sferze stosunków narodowościowych. Omówiono, jaka pomoc materialno-techniczna potrzebna jest dla zrealizowania tej zdań. Postanowiono, że społeczeństwo regularnie będzie zapoznawane z funkcjami komisji, pracą jej sekcji.

KRONIKA

Rząd Republiki Litewskiej mianował Rimgaudasa Bubelisa radcą rządu Republiki Litewskiej ds. religii.

JAKA MA BYĆ WILEŃSZCZYZNA?

Co nas łączy i co dzieli

PUNKTY WIDZENIA

O wyrażenie własnych poglądów na aktualne sprawy Polaków zamieszkałych na Wileńszczyźnie zwróciliśmy się do przewodniczącego Rady Samorządu Rejonu Solecznickiego Czesława Wysockiego, prezesa rejonowego oddziału ZPL Janusza Obiezyńskiego i zarządzającego rejonu Mariana Symonowicza.

KOR.: — Jaka jest ogólna obecnie sytuacja w rejonie?

Cz. Wysocki: — Kierownictwo ZPL-u zbrakło się z Sajudiem, który jest kołem napędowym antypolskiej kompanii, rozpowszechnionej w środkach masowego przekazu i na wiecach. Liście przekonali się naocznie, kto kim jest i popierają nasz demokratycznie wybrany samorząd.

J. Obiezyński: — Samorząd składa się z partyjnych funkcjonariuszy i ludzi nomenklatury. Czy oni potrafią odrodzić polskość tej ziemi? Szczerze wątpię. Ci sami ludzie bowiem ponoszą winę za ich dotychczasowe wynarodowienie. Nie wolno spekulować na ludzkich uczuciach w imię własnej kariery.

M. Symonowicz: — Nie lubię politykować. Powiem tylko tyle: podział na grupy i grupki do dobrego nie doprowadzi. Musimy działać wspólnie.

KOR.: — Czy utworzenie rejonów narodowościowych (ew. obwodu) jest jedynym ratunkiem?

Cz. Wysocki: — Tak. Wtedy będziemy prawdziwymi gospodarzami na tej ziemi. To stworzy odpowiednie warunki do rozwiązania najistotniejszych problemów. Najważniejszym z nich jest otwarcie polskiej uczelni. Musimy wykształcić własną kadrę dla oświaty, kultury, gospodarki... Innej drogi nie widzę.

J. Obiezyński: — Wydaje mi się, że tworzenie jednostek terytorialno-administracyjnych w postaci autonomii jest tąną brową KPZR. Dlatego przyjęcie takiej propozycji nie jest na czasie i może przynieść więcej szkody niż korzyści. Wiele możemy zdziałać bez tego. Trzeba tylko zabrać się poważnie do roboty.

M. Symonowicz: — Nie o nazwę chodzi. Potrzebna jest nam taka jednostka administracyjna, która byłaby sztucznym tworem samoizolacji. Pojedyńczo działając z zacofania nie wybrniemy. Przeciwnie, aby coś znaczącego osiągnąć, musimy wypłynąć na szersze wody.

KOR.: — Panuje opinia, że uprawomocnienie na Wileńszczyźnie języka polskiego jako drugiego wyeliminowałoby kwestię autonomizacji tego terytorium.

Cz. Wysocki: — Mówimy o tym od dawna. Chodzi nam o takie inne ważne problemy.

J. Obiezyński: — Równouprawnienie języka polskiego i rosyjskiego w zasadzie nie zmieniłoby obecnej sytuacji. Nadal panowałby rosyjski. Moim zdaniem, językowi polskiemu potrzebny jest priorytet.

M. Symonowicz: — Jestem zwolennikiem tego, aby wszystkie języki funkcjonowały na równych prawach. Każdy odpowiedzialny pracownik powinien znać trzy języki. I obecnie z internatem w tym języku, w jakim do niego się zwrócono. Ponadto marzę o zorganizowaniu kursów języka niemieckiego lub angielskiego. Bez znajomości języków będzie trudno włączyć się do obiegu gospodarki rynkowej.

KOR.: — Toczą się dyskusje o zmianie podziału administracyjno-terytorialnego republiki. Co sądzicie o tym?

Cz. Wysocki: — Wszyscy Polacy niezależnie od przynależności politycznej z oburzeniem przyjęli tę wiadomość. Nigdy nie dopuścimy do rozdarcia rejonu. To byłoby dla nas tragedią.

J. Obiezyński: — W gazecie „Valstybes Zinios" ukazała się prywatna propozycja. Oficjalnych projektów, o ile mi wiadomo, na razie nie ma. Oczywiście, o przynależności tej lub innej aglinki (gminy) powinni decydować jej mieszkańcy, a nie władze republiki.

M. Symonowicz: — Wolelibyśmy być bliżej Wilna niż Alytusu. To jest bardzo poważna sprawa. Wszelki pośpiech i nieprzemyślane decyzje mogą drogo kosztować.

Rozmawiał **Zbigniew ŁYNDO**

OD REDAKCJI: Co tu ukrywać, nie ma ostatnio jedności wśród nas, Polaków. I nie tylko tych z miasta i ze wsi. Różną się zdania, opinie naszych rodaków w tej czy innej kwestii w rozpolaczy pracy czy nawet rodzinach. A cóż dopiero, jeżeli chodzi o przedstawicieli poszczególnych partii, ruchów, czy innych organizacji? Tu opinie się różnią również w zależności od tego, czy jest się na czołgu, czy własnej platformie. Co więcej, wśród naszych rodaków jest pewnego rodzaju rywalizacja — kto jest większym patriotą i mocniej broni interesów Polaków. Zresztą podobnie się dzieje wśród Litwinów, gdzie głównym kryterium oceny ostatnio jest to, kto jest większy „niepodległościowiec" (nepriklausomybininkas). Absurdem była rzekoma jedność narodowa, gdzie dwóch się czubi, tam trzeci korzysta. A więc, co łączy i co dzieli Polaków na Litwie? Co należy uczynić, aby interes ogólny, interes Wileńszczyzny stał się nadrzędnym dla każdego z nas? Czekamy na listy.

Rozsądek, tolerancja sprawiedliwość...

W parlamencie Republiki Litewskiej walkuje się problemy rejonu wileńskiego, solecznickiego, jako byłych innych, poważniejszych spraw nie było.

Moim zdaniem, silne centrum uciskało zarówno Litwina, jak Polaka, traktując nas wszystkich jako jarzebków. Dzisiaj, gdy na razie na papierze mamy wolność i niezależność, staramy się stopniowo wcielać ją w życie, zabrakło nam tolerancji i, obrazowo mówiąc, nie możemy podzielić kości. Ochłońmy trochę. Litwini tak jak i Polacy — katolicy, przeciej bracia. Dajcie, co komu się należy nie pod naciskiem. Niech dobra wola panuje wśród nas! Chcą Polacy mieć uczelnię? Niech organizują, pomóżcie im! Chcą mieć swój rejon — niech mają.

Dobrobyt Polaków, ich dobre uczynki będą służyć nie Moskwie czy Nowemu Jorkowi, a Litwie wszak. Nie bądźmy tu dziećmi skłóconymi o zabawkę lub skrawek placyku do zabaw. Polityka — to nie zabawa. Jeżeli Litwini wyszli z niewoli, nie powinni innych zniewalać, w gazetach rozniecać ogień niezgody. Przypuszczam, że w Moskwie już są tacy, którzy szkoli się ludzi znających język polski i litewski, by „rzucić" ich na Litwę i skłócić ludzi tej i innej narodowości. Potem będzie łatwiej wykończyć i jednych i drugich!

Bądźmy czujni i nie zaprzepaćmy tego, co odzyskali wszyscy ludzie Litwy. Ustosunkujmy się z szacunkiem do każdej narodowości. Ktoś chce się nauczyć litewskiego, więc pomóżmy mu. Jeżeli nie chce się uczyć, to jego osobista sprawa. Czas najwyższy odrzucić emocje. Niech rządzi nami zdrowy rozsądek, sprawiedliwość. Moim zdaniem, w parlamencie Republiki Litewskiej muszą być tłumacze zarówno z rosyjskiego, jak i z języka polskiego. Dziwne w ogóle, że parlamentarzysta musi szukać tłumacza...

Dzisiaj najważniejsze — tolerancja. Do czego dąży Litwin — dajcie mu. Żeli o coś prosi Polak — spełnijcie jego prośbę. Wówczas znajdziecie w nim nie wroga, a dobrego przyjaciela. Uważam, że takie samo prawo ma Rosjanin. Żyć oraz przedstawiciele innych narodowości mieszkających na Litwie. Nie zajmujmy się biurokracją! Nie partia musi dziś rządzić, lecz parlament, zdrowi myślący parlament! Od Was, bracia Litwini, nic nie odbierzemy tworząc narodowościowe rejony ze swoją władzą i językiem mowy. Litwa tylko na tym wygra. Zaś ludzie lepiej będą gospodarować, pracować. Czyż się mylę?

Jan KOZICZ
Wilno

Czy demokracja nie dla wszystkich?

Samorządy rejonów wileńskiego oraz solecznickiego podjęły decyzje o proklamowaniu na swym terytorium polskich rejonów narodowościowych. Uchwałili to deputowani wybrani przez ludność tych rejonów. Na jakiej więc podstawie parlament Litwy odwołał te decyzje? Dlaczego nie uwzględnił ze jest wola tej części narodu, życzenie mieszkańców Wileńszczyzny?

Dużo się mówi z wysokich trybun przez przedstawicieli tradu i parlamentu republiki o wolności i demokracji. Jednak ta wolność i demokracja jest jednostronna, bo nie dla wszystkich narodowości. O ile ludzie chcą posługiwać się swoją mową ojczystą tam, gdzie się urodzili ich przodkowie i oni sami — to trzeba im to umożliwić. Często są problemy, że Litwa dużo zrobiła dla Polaków zamieszkujących na Wileńszczyźnie. Są tu polskie szkoły itd. Dlaczego jedną rękę się daje, ale drugą odbiera? Co z tych szkół, jeżeli nie ma wyższych studiów w języku polskim.

Uważam, że jest to niesprawiedliwość. Chodzi tu o brak zrozumienia ze strony władz dla potrzeb ludności polskiej.

Zenon PIETRUSEWICZ
Rejon wileński

Projekt Ustawy Republiki Litewskiej o podatku dochodowym od mieszkańców

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

Artykuł 1. Podatek dochodowy od mieszkańców:

1) osoby, mające dochody, związane z istnieniem Republiki Litewskiej, stosunkami pracy w instytucjach i organizacjach przedsiębiorstwach, instytucjach i organizacjach Republiki Litewskiej;

2) osoby, mające stałym miejscem zamieszkania na terytorium Republiki Litewskiej, otrzymujące dochody od mieszkańców, a także dochody, uzyskane za stosunkiem pracy, od przedsiębiorstw, instytucji i organizacji, istniejących na terytorium Republiki Litewskiej i poza granicami;

3) osoby, otrzymujące dochody z działalności handlowo-gospodarczej, mające zamieszkanie i osoby bez obywatelstwa, podatek dochodowy od mieszkańców płacą w takim samym trybie, co i obywatele Republiki Litewskiej. Jeżeli umowy międzynarodowe Republiki Litewskiej, dotyczące podatku dochodowego, są inne, to się stosuje wskazane w umowach.

Artykuł 2. Podatkowi płacenia podatku dochodowego podlegają:

1) robotnicy, pracownicy umysłowi oraz inne osoby zrównane z nimi według przepisów o podatkowania, jak też pracownicy literatury i sztuki, otrzymujący dochody w podstawowym miejscu pracy na przekraczającej miesięcznie 100 rubli.

2) emeryci, otrzymujące emerytury.

Artykuł 3. Nie podlegają opodatkowaniu się podatkiem dochodowym:

1) zasiłków z funduszu państwowego ubezpieczenia społecznego, opieki społecznej, z wyjątkiem zasiłków z funduszu czasowej niezdolności do pracy, macierzyńskich, jak też zasiłków, przeznaczonych przez rząd republiki i terenowe organy samorządu oraz wypłacanych z funduszów dobroczynności i przez organizacje dobroczynności;

2) stypendiów studentów i uczniów zakładów naukowych;

3) sum wypłacanych krwiodawcom;

4) sum uzyskanych tytułem dziedziczenia i darowizny (z wyjątkiem odziedziczonej tantiemy autorskiej), których opodatkowanie regulują inne akty normatywne;

5) otrzymywanych alimentów;

6) sum odszkodowania, wypłacanych po utracie żywiciela i zdolności do pracy;

7) sum, wypłaconych zgodnie z obowiązującymi ustawami o pracy dla zrekompensowania wydatków delegacyjnych w granicach ustalonych wysokości oraz sum kompensacyjnych w granicach ustalonych norm;

8) sum, wypłacanych za obligacje pożyczki państwowej i samorządów;

9) wygranych na loteriach;

10) odsetków wypłacanych przez instytucje kredytowe za wkłady;

11) sum wypłacanych z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego i dobrowolnego;

12) dochodów z działalności gospodarczej w rolnictwie;

13) zwracanych wkładów udziałowych oraz sum uzyskanych za sprzedaże akcji;

14) dochodów za sprzedane mienie należące na prawach osobistej własności, z wyjątkiem wytworzonego na sprzedaż.

Artykuł 4. Rady samorządów mają prawo obniżać wysokość podatku lub całkowicie zwolnić na konkretny okres od podatku dochodowego poszczególnych podatników kosztem budżetów lokalnych. Tryb kompensowania dochodów, jakich nie otrzymał budżet państwowy z powodu przyznania ulg ustala Ministerstwo Finansów.

Artykuł 5. Dochody uzyskane w walucie zagranicznej podlegają opodatkowaniu w trybie ustalonym osobno.

II. TRYB OPODATKOWANIA ROBOTNIKÓW, PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH I INNYCH ZGODNIE Z TRYBEM OPODATKOWANIA ZRÓWNANYCH Z NIMI OSÓB

Artykuł 6. Dochody uzyskane w zasadniczym miejscu pracy opodatkowuje się podatkiem dochodowym następującej wysokości:

Wysokość dochodów miesięcznych	Wysokość podatku	Wysokość miesięcznych dochodów	Wysokość podatku
do 100 rb.	13 rb.	29 rb.	126 rb.	7 rb.	54 kop.
od 101 rb.	14 rb.	29 kop.	127 rb.	7 rb.	83 kop.
102 rb.	15 rb.	58 kop.	128 rb.	8 rb.	13 kop.
103 rb.	16 rb.	87 kop.	129 rb.	8 rb.	41 kop.
104 rb.	17 rb.	16 kop.	130 rb.	8 rb.	70 kop.
105 rb.	17 rb.	45 kop.	131 rb.	9 rb.	00 kop.
106 rb.	17 rb.	74 kop.	132 rb.	9 rb.	30 kop.
107 rb.	18 rb.	03 kop.	133 rb.	9 rb.	60 kop.
108 rb.	18 rb.	32 kop.	134 rb.	9 rb.	90 kop.
109 rb.	18 rb.	61 kop.	135 rb.	10 rb.	20 kop.
110 rb.	18 rb.	90 kop.	136 rb.	10 rb.	50 kop.
111 rb.	19 rb.	19 kop.	137 rb.	10 rb.	80 kop.
112 rb.	19 rb.	48 kop.	138 rb.	11 rb.	10 kop.
113 rb.	19 rb.	77 kop.	139 rb.	11 rb.	40 kop.
114 rb.	19 rb.	06 kop.	140 rb.	11 rb.	70 kop.
115 rb.	20 rb.	35 kop.	141 rb.	12 rb.	00 kop.
116 rb.	20 rb.	64 kop.	142 rb.	12 rb.	30 kop.
117 rb.	20 rb.	93 kop.	143 rb.	12 rb.	60 kop.
118 rb.	21 rb.	22 kop.	144 rb.	12 rb.	90 kop.
119 rb.	21 rb.	51 kop.	145 rb.	13 rb.	20 kop.
120 rb.	21 rb.	80 kop.	146 rb.	13 rb.	50 kop.
121 rb.	22 rb.	09 kop.	147 rb.	13 rb.	80 kop.
122 rb.	22 rb.	38 kop.	148 rb.	14 rb.	10 kop.
123 rb.	22 rb.	67 kop.	149 rb.	14 rb.	40 kop.
124 rb.	22 rb.	96 kop.	150 rb.	14 rb.	70 kop.
125 rb.	23 rb.	25 kop.			
od 151 do 200 rb.	14.70 rb. + 13% od sumy, przekraczającej 150 rb.
od 201 do 700 rb.	47.20 rb. + 15% od sumy, przekraczającej 400 rb.
od 701 do 1000 rb.	95.20 rb. + 20% od sumy, przekraczającej 700 rb.
od 1001 do 1300 rb.	155.20 rb. + 25% od sumy, przekraczającej 1000 rb.
od 1300 do 1700 rb.	230.20 rb. + 30% od sumy, przekraczającej 1300 rb.
od 1701 do 2100 rb.	350.20 rb. + 35% od sumy, przekraczającej 1700 rb.
od 2101 do 2500 rb.	490.20 rb. + 40% od sumy, przekraczającej 2100 rb.
od 2501 i więcej	650.20 rb. + 45% od sumy, przekraczającej 2500 rb.

Artykuł 7. Do podlegających opodatkowaniu dochodów wlicza się wszystkie otrzymane w zasadniczym miejscu pracy w ciągu miesiąca dochody w pieniądzach i naturze, związane ze stosunkiem pracy. Za inne wartości uzyskane w naturze w cenach detalicznych:

1) wynagrodzenie za pracę, łącznie z różnymi dopłatami, zasiłkami, wypłacanymi ze środków ubezpieczeń społecznych w związku z czasową niezdolnością do pracy, macierzyństwem — obliczone za sumę tego miesiąca.

Sumy zarobków wypłacane przez przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje za pracę, trwające powyżej jednego miesiąca i zapisany czas pracy, nie wypłacają w ciągu tego okresu co miesiąc zarobków, rozdzielonej proporcjonalnie do liczby przepracowanych miesięcy;

2) premie, zasiłki i inne wypłaty z funduszu płac i funduszu zachęty materialnej (jednolitego funduszu płacy), wypłaty kompensacyjne — sumy wypłaconej w ciągu miesiąca;

3) wypłacane autorom wynagrodzenie autorskie za utwory naukowe, literackie, artystyczne oraz inne prace autorskie, jak też wypłacane spadkobiercom autorów tantiemy autorskie za utwory i prace, za które takiego wynagrodzenia jeszcze nie płacono:

— jeżeli jest umowa lub inny dokument, potwierdzający czas pracy — średni miesięczne wynagrodzenie autorskie;

— jeżeli nie ma dokumentów, potwierdzających okres pracy — sumy wypłacone w ciągu miesiąca.

Dodatkowe wynagrodzenie i inne wypłaty akumulacyjne za wyniki pracy przekraczające okres jednego miesiąca rozdzielane są proporcjonalnie do liczby przepracowanych miesięcy (nie więcej niż 12 miesięcy) i opodatkowywane nie w zasadniczym miejscu pracy otrzymywane dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym ustalonej wysokości.

Za podstawowe miejsce pracy uważa się to przedsiębiorstwo, instytucję lub organizację, w której jest książeczka pracy osoby zatrudnionej.

Artykuł 8. Dochody uzyskiwane nie w zasadniczym miejscu pracy i wyszczególnione w artykule 7 niniejszej ustawy podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym następujących wysokości:

Wysokość dochodów miesięcznych	Wysokość podatku
do 500 rb.	16%
od 501 do 1000 rb.	80 rb. + 15% od sumy, przekraczającej 500 rb.
od 1001 do 1300 rb.	205 rb. + 20% od sumy, przekraczającej 1000 rb.
od 1301 do 1700 rb.	295 rb. + 25% od sumy, przekraczającej 1300 rb.
od 1701 do 2100 rb.	435 rb. + 40% od sumy, przekraczającej 1700 rb.
od 2101 i więcej	595 rb. + 40% od sumy, przekraczającej 2100 rb.

Te taryfy stosuje się również względem dochodów, jakie otrzymują emeryci i związanych ze stosunkiem pracy.

Artykuł 9. Podatek dochodowy od mieszkańców zgodnie z normami artykułów 6 i 8 niniejszej ustawy wliczając przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje, które obliczyły i wypłaciły dochody.

Artykuł 10. Przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje, pobierając z instytucji bankowych pieniądze na wynagrodzenie za pracę, jednorazowo przekazują do budżetu przewidzianego w Ustawie Litewskiej SRR o strukturze budżetowej potrącone sumy podatku dochodowego.

Organizacje, nie mające w instytucjach bankowych kont rozliczeniowych, lub wypłacające wynagrodzenia z własnych dochodów, potrącone sumy podatku wpłacają do budżetu przewidzianego przez ustawę Republiki Litewskiej o strukturze budżetowej poprzez instytucje bankowe w dniu następnym po wyliczeniu.

Artykuł 11. Za wynagrodzenie autorskie wypłacane spadkobiercom za utwory i prace, za które takie wynagrodzenia zostały już wypłacone, pobiera się podatek dochodowy w wysokości 70 proc.

Artykuł 12. Podatek od sum wynagrodzenia autorskiego, otrzymywanych z zagranicy i wypłaconych spadkobiercom, oblicza i potrąca Agencja Praw Autorskich. Podatek od innych sum wynagrodzenia autorskiego, wypłacanych w Republice Litewskiej, oblicza się i potrąca bezpośrednio w każdym miejscu, gdzie wypłacane są te sumy.

Wysokość dochodów w ciągu roku	Wysokość podatku
do 600 rb.	10%
od 601 do 1000 rb.	60 rb. + 15% od sumy, przekraczającej 600 rb.
od 1001 do 6000 rb.	120 rb. + 20% od sumy, przekraczającej 1000 rb.
od 6001 do 12000 rb.	1120 rb. + 25% od sumy, przekraczającej 6000 rb.
od 12001 do 18000 rb.	2620 rb. + 35% od sumy, przekraczającej 12000 rb.
od 18001 do 24000 rb.	4720 rb. + 45% od sumy, przekraczającej 18000 rb.
od 24001 do 30000 rb.	7420 rb. + 50% od sumy, przekraczającej 24000 rb.
od 30001 rb. i więcej	10420 rb. + 45% od sumy, przekraczającej 30 tys. rb.

Artykuł 19. Dla osób prowadzących działalność handlowo-gospodarczą może być ustalona opłata za patent, po którego nabyciu osoby nie płacą podatku dochodowego za dochody uzyskiwane z tej działalności odnotowane w patencie.

— jeżeli nie ma dokumentów, potwierdzających okres pracy — sumy wypłacone w ciągu miesiąca.

Dodatkowe wynagrodzenie i inne wypłaty akumulacyjne za wyniki pracy przekraczające okres jednego miesiąca rozdzielane są proporcjonalnie do liczby przepracowanych miesięcy (nie więcej niż 12 miesięcy) i opodatkowywane nie w zasadniczym miejscu pracy otrzymywane dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym ustalonej wysokości.

Za podstawowe miejsce pracy uważa się to przedsiębiorstwo, instytucję lub organizację, w której jest książeczka pracy osoby zatrudnionej.

Artykuł 8. Dochody uzyskiwane nie w zasadniczym miejscu pracy i wyszczególnione w artykule 7 niniejszej ustawy podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym następujących wysokości:

Wysokość dochodów miesięcznych	Wysokość podatku
do 500 rb.	16%
od 501 do 1000 rb.	80 rb. + 15% od sumy, przekraczającej 500 rb.
od 1001 do 1300 rb.	205 rb. + 20% od sumy, przekraczającej 1000 rb.
od 1301 do 1700 rb.	295 rb. + 25% od sumy, przekraczającej 1300 rb.
od 1701 do 2100 rb.	435 rb. + 40% od sumy, przekraczającej 1700 rb.
od 2101 i więcej	595 rb. + 40% od sumy, przekraczającej 2100 rb.

Te taryfy stosuje się również względem dochodów, jakie otrzymują emeryci i związanych ze stosunkiem pracy.

Artykuł 9. Podatek dochodowy od mieszkańców zgodnie z normami artykułów 6 i 8 niniejszej ustawy wliczając przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje, które obliczyły i wypłaciły dochody.

Artykuł 10. Przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje, pobierając z instytucji bankowych pieniądze na wynagrodzenie za pracę, jednorazowo przekazują do budżetu przewidzianego w Ustawie Litewskiej SRR o strukturze budżetowej potrącone sumy podatku dochodowego.

Organizacje, nie mające w instytucjach bankowych kont rozliczeniowych, lub wypłacające wynagrodzenia z własnych dochodów, potrącone sumy podatku wpłacają do budżetu przewidzianego przez ustawę Republiki Litewskiej o strukturze budżetowej poprzez instytucje bankowe w dniu następnym po wyliczeniu.

Artykuł 11. Za wynagrodzenie autorskie wypłacane spadkobiercom za utwory i prace, za które takie wynagrodzenia zostały już wypłacone, pobiera się podatek dochodowy w wysokości 70 proc.

Artykuł 12. Podatek od sum wynagrodzenia autorskiego, otrzymywanych z zagranicy i wypłaconych spadkobiercom, oblicza i potrąca Agencja Praw Autorskich. Podatek od innych sum wynagrodzenia autorskiego, wypłacanych w Republice Litewskiej, oblicza się i potrąca bezpośrednio w każdym miejscu, gdzie wypłacane są te sumy.

Wysokość dochodów w ciągu roku	Wysokość podatku
do 600 rb.	10%
od 601 do 1000 rb.	60 rb. + 15% od sumy, przekraczającej 600 rb.
od 1001 do 6000 rb.	120 rb. + 20% od sumy, przekraczającej 1000 rb.
od 6001 do 12000 rb.	1120 rb. + 25% od sumy, przekraczającej 6000 rb.
od 12001 do 18000 rb.	2620 rb. + 35% od sumy, przekraczającej 12000 rb.
od 18001 do 24000 rb.	4720 rb. + 45% od sumy, przekraczającej 18000 rb.
od 24001 do 30000 rb.	7420 rb. + 50% od sumy, przekraczającej 24000 rb.
od 30001 rb. i więcej	10420 rb. + 45% od sumy, przekraczającej 30 tys. rb.

Artykuł 19. Dla osób prowadzących działalność handlowo-gospodarczą może być ustalona opłata za patent, po którego nabyciu osoby nie płacą podatku dochodowego za dochody uzyskiwane z tej działalności odnotowane w patencie.

pletowania, paliwo, energia, prace i usługi o charakterze produkcyjnym, wykonane przez inne organizacje, wszystkie inne wartości materialne i wydatki pieniężne — nieodzowne do zapewnienia działalności handlowo-gospodarczej);

2) potrącenia amortyzacyjne;

3) wypłaty na ubezpieczenie społeczne;

4) wypłaty na ubezpieczenie obowiązkowe;

5) podatki od ziemi i wartości dodatkowej;

6) opłatę za korzystanie z majątku państwowego;

7) wydatki na ochronę przyrody;

8) wydatki na płace.

Artykuł 21. Podczas ustalania podlegających opodatkowaniu dochodów z ogólnych dochodów odejmuje się również następujące wydatki:

1) wydatki na dobroczynność i sprawy użyteczne dla społeczeństwa;

2) wydatki na prace naukowo-badawcze i konstrukcyjne.

Artykuł 22. Wobec podlegających opodatkowaniu dochodów przedsiębiorstw indywidualnych (personalnych) stosuje się taryfy ustalone w artykule 18.

Wysokość dochodów w ciągu roku	Wysokość podatku
do 300 rb.	10%
od 301 do 600 rb.	30 rb. + 15% od sumy, przekraczającej 300 rb.
od 601 do 1000 rb.	75 rb. + 20% od sumy, przekraczającej 600 rb.
od 1001 do 6000 rb.	155 rb. + 25% od sumy, przekraczającej 1000 rb.
od 6001 do 12000 rb.	1405 rb. + 30% od sumy, przekraczającej 6000 rb.
od 12001 do 18000 rb.	3205 rb. + 40% od sumy, przekraczającej 12000 rb.
od 18001 do 24000 rb.	5605 rb. + 50% od sumy, przekraczającej 18000 rb.
od 24001 do 30000 rb.	8605 rb. + 55% od sumy, przekraczającej 24000 rb.
od 30001 rb. i więcej	11905 rb. + 60% od sumy, przekraczającej 30000 rubli.

Artykuł 27. Otrzymywane przez mieszkańców dywidendy spółek akcyjnych i zamkniętych spółek akcyjnych podlegają opodatkowaniu w następujących trybie:

1) podlegających opodatkowaniu dochodów wciąga się otrzymane dywidendy, zwiększone o współczynnik 1,67. Wobec opodatkowanych dochodów stosuje się taryfy wskazane w artykule 26.

Jeżeli obliczona w ten sposób suma podatku jest wyższa niż 0,67 otrzymanych dywidend, różnicę wpłaca się do budżetu, jeżeli równa lub mniejsza — to nie płaci się podatku dochodowego od mieszkańców za otrzymane dywidendy.

Artykuł 28. Osoby otrzymujące inne dochody opodatkowują państwowe inspekcje podatkowe według ich stałego miejsca zamieszkania.

Artykuł 29. Podatek dochodowy spłaca się w następujących terminach — do 15 marca, do 15 maja, do 15 sierpnia i do 15 października po 20 proc. rocznej sumy podatku.

Artykuł 30. Podatek dochodowy oblicza się w następujących trybie:

1) osobom, które w poprzednim roku otrzymały dochody nie z działalności produkcyjnej, podatek oblicza się na podstawie dochodów z roku ubiegłego, a osobom, które rozpoczynają prowadzenie takiej działalności — na podstawie dochodów, jakie zamierza się uzyskać w roku bieżącym.

W tych wypadkach, gdy w ciągu roku znacznie zmienia się wysokość otrzymywanych dochodów, może być dokonane przeliczenie podatku dochodowego.

2) po zakończeniu roku lub ustaniu źródła dochodów, dokonuje się przeliczenia podatku, zależnie od wysokości praktycznie uzyskiwanych dochodów. Różnica między zapłaconą i obliczoną w ciągu roku sumą podatku dochodowego musi być ściągnięta lub zwrócona w ciągu 15 dni, począwszy od 15 stycznia, a w razie ustania źródła dochodów — od dnia złożenia deklaracji.

Podatek oblicza się na podstawie:

1) deklaracji o dochodach, które osoby prowadzące taką działalność składają co roku do inspekcji podatkowych inspekcjom podatkowym. Deklaracje w sprawie dochodów, jakie zaistniały w ciągu roku, składa się w ciągu pięciu dni po upływie miesiąca po ich zaistnieniu, a po ustaniu źródła dochodów — w ciągu 5 dni. Formę deklaracji o dochodach i tryb jej sporządzenia ustala Ministerstwo Finansów.

2) badań przeprowadzanych przez państwowe inspekcje podatkowe i innego posiadanego materiału o dochodach podatników.

Artykuł 31. Podatników, których w czasie w ustalonym czasie nie opodatkowano, opodatkowuje się nie więcej niż za dwa minione lata. Udokładnienie nieprawidłowego opodatkowania i zwrot lub ściągnięcie podatku jest również dozwolone nie więcej niż za dwa minione lata.

Artykuł 32. Za nieuiszczony w terminie podatek pobiera się grzywnę po 0,5 proc. za każdy dzień zwłoki.

Artykuł 33. Skargi dotyczące działań urzędników państwowych inspekcji podatkowych w obliczaniu podatku dochodowego od mieszkańców składa się na adres Ministerstwa Finansów Republiki Litewskiej. Spory dotyczące działań Ministerstwa Finansów w tej kwestii rozstrzyga się w trybie sądowym.

Artykuł 34. Przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje powinny przedstawić państwowym inspekcjom podatkowym dane dotyczące wypłacania obywatelom sum pieniężnych, związanych z działalnością produkcyjną (wynagrodzenia) i in.). Dane przedstawia się tej inspekcji, na któ rej terenie działalności stale mieszkają osoby, otrzymujące dochody, w ciągu 10 dni od wypłacenia pieniędzy.

Artykuł 35. Za każdy dzień zwłoki w przedstawieniu danych od przedsiębiorstw, instytucji i organizacji ściąga się grzywnę po 0,5 proc. od wypłaconej sumy, jednakże nie więcej niż trzykrotnie od wypłaconej sumy.

Artykuł 23. Podlegające opodatkowaniu dochody spółek gospodarczych dzielone są między poszczególnymi właścicielami w trybie ustalonym w umowie o założeniu przedsiębiorstwa i podatek oblicza się każdemu właścicielowi z osobna, stosując taryfy ustalone w artykule 18.

Artykuł 24. Właściciele przedsiębiorstw indywidualnych (personalnych) oraz uczestnicy spółek gospodarczych nie później niż w ciągu 15 dni od zakończenia kwartału, za spóźnione uiszczenie podatku pobiera się grzywnę po 0,5 proc. za każdy przeterminowany dzień.

IV. TRYB OPODATKOWANIA INNYCH DOCHODÓW

Artykuł 26. Podatki nie pochodzące z działalności produkcyjnej podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym następującej wysokości:

To niepokoi

II Zjazd Deputowanych Wileńszczyzny powołał Radę koordynacyjną i jej Prezydium, którym poręczył opracowanie Statutu polskiej jednostki narodowościowo-terytorialnej, którą planuje się utworzyć na terenach zwartego zamieszkania Polaków. Niedawno Prezydium Rady rozpatrzyło pierwszy projekt Statutu tej jednostki.

Podczas posiedzenia deputowani z niepokojem mówili o szeregu krzywdzących posunięć władz Republiki Litewskiej: że Polacy nie znaleźli się w komisji przygotowania politycznego, prawnego i dyplomatycznego do rozmów ze Związkiem Radzieckim, że zabrakło nawet Polaków — deputowanych do RN z rejonów Wileńszczyzny w Komisji Państwowej ds. Problemów Litwy Wschodniej. Niepokoją propozycje docenta UW J. Pecziuliusa dotyczące zmian podziału administracyjnego rejonów poświęleńskich. Jest to projekt „kolonizacji" Wileńszczyzny. Jak grom z jasnego nieba uderzyła nas wiadomość o reorganizacji Wileńskiego Socwchozu-Technikum.

Podczas posiedzenia Prezydium Rady podkreślono, iż Rady samorządów pragną rozwiązywać swe problemy drogą dialogu z władzami Republiki Litewskiej. Jeżeli tak się nie stanie, to samorządy będą zmuszone wydelegować swych przedstawicieli na przewidziane pertraktacje Litwy z Moskwą. Powstaje pytanie, dlaczego właśnie teraz, kiedy Republice Litewskiej jak najbardziej potrzebne jest wsparcie mniejszości narodowych, w stosunku do Polaków stosuje się posunięcia, które na pewno nie sprzyjają wzajemnemu zrozumieniu.

Ryszard MACIEJKIANIEC,
Stanisław PIESZKO,
deputowani
Rady Najwyższej
Republiki Litewskiej

Utworzono Państwową Komisję ds. Problemów Litwy Wschodniej

Wcielając w życie uchwałę Rady Najwyższej Republiki Litewskiej z 20 czerwca 1990 r. „W sprawie dokumentów, uchwalonych 24 maja 1990 r. przez Radę Samorządu Rejonu Wileńskiego" Prezydium Rady Najwyższej Republiki Litewskiej utworzyło Komisję Państwową ds. Problemów Litwy Wschodniej w następującym składzie: **R. Ozolas** (przewodniczący komisji); wiceprezesi Republiki Litewskiej: **K. Motieka** (pierwszy zastępca przewodniczącego komisji) — zastępca przewodniczącego Rady Najwyższej Republiki Litewskiej; **W. Powilionis** (zastępca przewodniczącego komisji) — deputowany do Rady Najwyższej Republiki Litewskiej; **R. Surwila** (zastępca przewodniczącego komisji) — deputowany do Rady Najwyższej Republiki Litewskiej; **A. Bigirdas** — pracownik Naukowy Instytutu Filozofii, Socjologii i Prawa, zastępca przewodniczącego Rady, Litwy Wschodniej; **Z. Jukneviczius** — deputowany do Rady Najwyższej Republiki Litewskiej; **A. Juozaitis** — zastępca ministra kultury i oświaty; **H. Kobeckaite** — dyrektor Departamentu ds. Narodowości; **A. Merkys** — radca Departamentu Ochrony Kraju; **J. Mincewicz** — przewodniczący oddziału ZPL rejonu wileńskiego; **J. Obiezyński** — przewodniczący oddziału ZPL rejonu solecznickiego; **J. Olekas** — minister zdrowia; **I. Perkumas** — kierownik działu zatrudnienia mieszkańców Ministerstwa Opieki Społecznej; **G. Songaila** — deputowany do Wileńskiej Rady Miejskiej, radca komisji ds. obywatelskich i narodowości Rady Najwyższej Republiki Litewskiej; **A. Swiderskis** — zastępca ministra rolnictwa.

„Elfa" spółką akcyjną

(Dokończenie ze str. 1)

tymczasem, gdy w banku oszczędnościowym wypłaca się tylko 2 proc.

— Rozpowszechniamy akcje już drugi miesiąc — mówi zastępca generalnego dyrektora zjednoczenia ds. ekonomiki L. Kapsaitis. Za kilka dni

Pielgrzymka do Kalwarii

Oddział Związku Polaków na Litwie im. W. Syrokomli przy współudziale ZM ZPL zorganizował ostatnio pielgrzymkę do Kalwarii Wileńskiej, poświęconą 46 rocznicy wyzwolenia Wilna. Wzięło w niej udział ponad 500 osób.

Po Drodze Krzyżowej oprowadzali bracia Bronisław i Stanisław Gulbinowiczowie.

Uczestnik pielgrzymki Władysław Korkuć zapoznał zebranych z historią Kalwarii, znajdującymi się tu grobami akowców. Złożono wieńce i kwiaty. Była wystawiona też warta honorowa harcerzy i byłych żołnierzy AK.

Zebrano również 1405 rubli na odbudowę Kalwarii, 175 rubli uzyskano za sprzedaż Kalendarza Kresowego, otrzymanego w darze od Towarzystwa Przyjaciół Wilna i Grodna z Gdańska.

J. ANDRZEJEWSKI

NA ZDJĘCIU: fragment obchodu Drogi Krzyżowej. Modlitwa przy nie istniejącej dziś stacji.

Fot. K. Ponomariowa

CO, KIEDY, GDZIE

WYSTAWY

Po nasileniu imprez masowych, które miały miejsce w bieżącym miesiącu — obecnie względna cisza. Proponujemy więc w wolnych dniach odwiedzić muzea. Tym bardziej, że pogoda skłania do tego.

✣ W Muzeum Historyczno-Etnograficznym czynny jest interesujący pokaz „Krzyże metalowe i fotografie Adomasa Warnasa". Jak świadczy nazwa — na zdjęciach, rysunkach zostały utrwalone krzyże, rzeźby, różne pomniki tego autora.

✣ W foyer Wileńskiej Akademii Sztuk Pięknych można się obecnie zapoznać z pracami dyplomowymi słuchaczy wydziału sztuki stosowanej i użytkowej. Eksponaty — meble młodzieżowe, zestawy kuchenne, rzeźba, ceramika, obrazy.

✣ Pałac Wystaw (al. Kosmonautów 5) zaprasza na informacyjno-komercyjny pokaz, na którym szeroko prezentowana jest ceramika, malarstwo.

✣ Z pracami mołdawskich plastyków tworzących w dziedzinie ekslibrisu można się zapoznać na pokazie czynnym w Muzeum Pisarzy na Antokolu.

✣ W Pałacu Wystaw Artystycznych, tym, którzy nie zdążyli obejrzeć nadzwyczaj szerokiego pokazu twórców ludowych, radzimy to zrobić — przebogata gama gatunków sztuki.

Dopełnieniem tego pokazu jest autorska prezentacja malarska twórczyni Moniki Bleziuniene czynna również w tym lokalu.

IMPREZY

Jak już informowaliśmy, w Suderwie czynny jest twórczy plener. W jego ramach w sobotę i niedzielę organizowany jest plener dla młodzieży do 18 lat. Zajęcia przeprowadzać będą plastycy.

Redaktor
Zbigniew BALCEWICZ

Na tematy aktualne

O FILMACH DLA DZIECI I CENACH DLA DOROSŁYCH, CZYLI... SPEKULACJA SYTUACJĄ

Do poruszenia tego tematu przyczynił się kolejny list:

Droga Redakcjo! Obecnie dzieci mają wakacje. Dobrze tym, którzy gdzieś je spędzają, ja natomiast siedzę w domu. Zresztą dotąd lubiłem takie domowe wakacje — można poleniuchować, poczytać, pomajsterkować, no i oglądać telewizję. W tym roku jesteśmy jej pozbawieni. Programy rozpoczynają się wieczorem. Natomiast w niedzielnym — „Gość z przyszłości" leci piąty raz z rzędu.

W kinach mało lepiej. W ubiegłym tygodniu tylko w „Aidasie" wyświetlany był film dla dzieci. Poszedłbym na zwykły, ale ceny biletów! Na jeden film wydałbym cały swój miesięczny budżet. Gdzie są 10-kopiejkowe seanse?

K. GALEWSKI.

Temat kin od dawna jest nabrzmiały. Nie jest to pojedynczy głos ucznia. Redakcja otrzymuje listy, telefony pełne oburzenia na wciąż wzrastające ceny biletów. Gospodarze motywują to różnymi cenami zakupu taśm, tym, że wytwórnie filmowe przeszły na rozrachunek gospodarczy. Ale kieszeń widza z każdym dniem jest lżejsza.

— Tak, musimy z wami się zgodzić — mówi kierownik działu kinofikacji Rady Miejskiej W. Kunskas. Ceny biletów rzeczywiście wzrosły, ale nie na wszystkie filmy. Owszem, najbardziej poszkodowane zostały dzieci. O ile ubiegłe lata otrzymywaliśmy rocznie 30—40 filmów dziecięcych, to tej wiosny nie otrzymaliśmy żadnego.

Jesteśmy po prostu biedni. Dzieci więc oglądają stare filmy. Zanikły także takie wspaniałe święta, jak festiwale dziecięce. Wszystkie wytwórnie filmowe kraju przeszły na rozrachunek gospodarczy i same określają ceny za filmy. Oczywiście, taka sytuacja jest nienormalna i obecnie opracowywane są nowe przepisy, które powinny to wyrównać.

Sytuacja w Wilnie nie jest więc najweselsza. Mało kin, znikło kilka starych — „Kronika", „Pionierius". „Planeta" jest na remoncie, oczekuje to też „Spalis". Remont mieli przeprowadzić polscy konserwatorzy, ale dotąd nie ma pełnej jasności. Nie zawarto umowy, nie ma czym płacić.

To bolączki gospodarzy. Ale co ma robić widz? Ceny rosną, nigdy nie wiadomo, ile kosztuje bilet do kina — 1 rb., 1,50, czy nawet 2,50.

Wzrastają też ceny ze zmianą kategorii kin. Np. w „Lazdynai" zamieniono krzesła na aksamitne, niepraktyczne, i od razu zdrożały bilety. Motywacja: że wyświetlane są tu najnowsze filmy. Przed trzema laty bodaj też wyświetlano takie, ale ceny biletów były 50—70 kop., seanse dzienne — 25 kop.

W wielu foyer postawiono telewizory, gdzie wyświetlane są kreskówki za dodatkowe, oczywiście, pieniądze. Nie chodzi tu nawet tylko o te kopiejki, ale po co na siłę wciskać bilet. Po co foyer, które dotąd pełniło rolę sali ekspozycyjnej, przekształcać w jeszcze jedną zagraconą salę. Nie mówię o tym, że nie można przyjść do bufetu, poczytać sobie gazety, jeżeli się ma więcej niż pół godziny wolnego czasu. Ale za to kino prosperuje — czyli otrzymuje dodatkowe pieniądze. Mówiąc inaczej, jest to zwykła spekulacja sytuacją. Zarabia na czym się da, na siłę wciska się każdemu dziecięcą kreskówkę.

Nie piszę tym razem o wideo salonach — to osobny temat tych mini-salek i doboru filmów. Na szczęście, prawie wszystkie kina wygospodarowały na ten cel osobne pomieszczenia.

Na zakończenie jeszcze informacja: wykręciłam telefony kas stołecznych kin. Niestety, uzyskane dane nie są zgodne z tymi, jakich mi udzielił W. Kunskas. Ceny umowne jakoby są tylko na trzecią część filmów. Przynajmniej w większych kinach sytuacja wygląda odwrotnie. W „Lietuvie" ceny biletów — 1,70, „Wilniusie" — 1,20 — 1,50, „Moskwie" — I sala — 1,50, II — 50—70 kop. Jaki to jest procent, nietrudno obliczyć.

Helena GŁADKOWSKA

WSPÓLNA AKCJA FUNDACJI „ZAWOJA", ZPL ORAZ „KURIERA WILEŃSKIEGO" „POLSKI BAŁTYK CZEKA NA CIEBIE" ZAKOŃCZONA

Dając przed paru dniami ogłoszenie w gazecie o możliwości wysłania na wczasy do RP 110 dzieci nie spodziewaliśmy się, że tak łatwo, a faktycznie błyskawicznie uda się skompletować nam taką ilość dzieci i opiekunów. Już jest pełen wykaz dzieci, a ludzie wciąż dzwonią do ZPL. Niestety, wszystkich chętnych nie da się zadowolić. Przepraszamy. Postarać się należy, by na przyszły rok pojechały do Polski właśnie te dzieci, które jeszcze na koloniach organizowanych przez ZPL nie były. W celu jawności zamieszczamy krótki wykaz tych szczęśliwców, którzy pojadą na ten wyjazd: Koło ZPL przy „Elektrografii" (25 miejsc), Wileńska Szkoła Średnia nr 26 (20), im. Wł. Syrokomli (20), rejon wileński, Suderwiańska Szkoła (20), Zarząd Główny ZPL m. Wilna (10), Koło ZPL przy Wileńskim Parku Taksówek (6), Koło ZPL przy „Komunarasie" (5) oraz 4 pojedyncze kandydatury.

Inf. wł.

ZNALEZISKO

Siekiera z krzemienia

Ostatnio uczeń IX klasy Szkoły Średniej w Sołach (rej. smorgoński) Aleksander Bałachoński na polu w pobliżu swego osiedla zauważył dziwny przedmiot podobny do kamienia. Przyniósł do szkoły i wręczył nauczycielce — kierowniczce muzeum szkolnego Helenie Zabramskiej. Po dokładnych oględzinach postanowiono przekazać nieznany przedmiot do Akademii Nauk BSRR w Mińsku. Pracownik naukowy Michał Czerniawski zawiadomił, że jest to siekiera pochodząca z epoki brązu. Kawałek krzemienia odpowiednio odszlifowany służył do wyrębu lasów, ciosania bierwion i nawet jako broń. Siekierę zwrócono muzeum szkolnemu.

J. TERLECKI

TELEWIZJA

PIĄTEK, 20 LIPCA

PROGRAM REPUBLIKAŃSKI

18.00 — Film fab. „My wszyscy, chodzący do szkoły". Odc. 9. 19.00 — Wiadomości. 19.05 — Nowości dnia (w jęz. ros.). 19.15 — Wideokanał prawniczy. 20.15 — Dobranocka. 21.00 — Panorama. 21.30 — Program społeczno-polityczny „Dialogi". 22.30 — Program kulturalny „Ognisko". Podczas przerwy — o 23.15 — Wiadomości wieczorne.

I OGÓLNOZWIĄZKOWY

18.00 — Koncert. 18.30 — Postęp. Informacje. Reklama. 19.00 — Dialog w Ostankino. 20.00 — Czas. 20.40 — Collage. 21.00 — Program „A". 23.30 — Służba nowości TV.

II OGÓLNOZWIĄZKOWY

18.00 — Program z Czyty. 18.15 — Międzynarodowe zawody rock end rolla. 19.00 — Dobranocka. 19.15 — Na IX Międzynarodowym Konkursie im. P. Czajkowskiego. 19.55 — Igrzyska Dobrej Woli. Siatkówka kobiet. 22.00 — A. Sokurow i jego filmy.

TELEWIZJA POLSKA

PROGRAM I

10.00 — Wiadomości poranne. 10.10 — Teleferie: Telelato. 10.40 — Kino Teleferii „Tajemniczy duch" (4) — serial prod. NRD. 11.10 — „Boso do łóżka" odc. 7 (ostatni) serialu obyczajowego prod. NRD. 17.45 — Program dnia. 17.50 — Piłkarska kadra czeka. 18.15 — Telexpress. 18.30 — „Raport" — program komentujący najważniejsze wydarzenia polityczne tygodnia. 19.00 — „Dynastia" (15) serial obyczajowy prod. USA. 19.45 — „10 minut". 20.00 — Kino Teleferii: Smurfy. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — „Zawodowiec" — film fab. prod. francuskiej. 22.45 — Weekend w Jedynce. 22.55 — W kinie i na kasecie. 23.15 — Wiadomości wieczorne. 23.30 — „Dynastia" (15) — serial obyczajowy prod. USA.

SOBOTA, 21 LIPCA

PROGRAM REPUBLIKAŃSKI

9.00 — Wiadomości. 9.15 — Program dla dzieci. 10.15 — Gramy w detektywa. 11.30 — Turniej gwiazd tenisa w Palandze. 12.00 — Panorama tygodnia (w jęz. ros.). 12.45 — Koncert estradowy. 13.25 — Uczymy się języka litewskiego. 13.45 — Film fab. dla dzieci „Cudze złoto". Odc. 1—2. 15.25 — Koncert. 16.00 — Kreskówka. 16.10 — Film fab. „Szósta zapałka". 17.10 — Wszystko u melarki ludowej E. Kruszinskaite. 17.30 — Obcego bólu nie bywa. 18.15 — Wiadomości. 18.20 — Nowości dnia (w jęz. ros.). 18.30 — Konkurs „Miss Litwa-90". 20.30 — Dobranocka. 21.00 — Panorama. 21.30 — TV koncert życzeń. 22.50 — Spektakl z Kowieńskiego ATD. A. Landsbergis „Pięć słupów na placu targowym".

Kalendarium

✣ Piątek (20.VII) jest 201 dniem 1990 r. Do końca roku 164 dni.

✣ Znak Zodiaku — Rak (22.VI — 22.VII).

✣ Imieniny: Czesława, Hieronima, Eliasza.

✣ Wschód Słońca — 5.08, zachód — 21.41. Długość dnia 16 godz. 33 min.

* * *

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 20 lipca zachmurzenie, krótkotrwałe opady, wiatr północno-zachodni, umiarkowany, temperatura 17 — 19 stopni.

W ciągu następnych dwóch dni krótkotrwałe deszcze, temperatura w nocy 10—15, w dzień 15—20 stopni.

I OGÓLNOZWIĄZKOWY

18.00 — Igrzyska Dobrej Woli. Maraton mężczyzn. 19.20 — Kreskówka. 19.30 — Pieśni A. Barykina. 20.00 — Czas. 20.40 — Szczęśliwy przypadek. 21.50 — Koncert. 22.00 — Igrzyska Dobrej Woli. Gimnastyka sportowa. Pływanie. 0.45 — Służba nowości TV.

II OGÓLNOZWIĄZKOWY

18.00 — TV film fab. 18.50 — Magazyn filmowy „Na ekranie — Syberia". 19.00 — Dobranocka. 19.15 — Język rosyjski. 19.45 — TV film dok. 20.00 — Czas. 20.40 — Południki przyjaźni. II Ogólnozwiązkowy Festiwal Piosenki Polskiej. 22.10 — Film dok. 22.40 — TV krótkometrażowe filmy fab. 23.35 — TV film dok.

TELEWIZJA POLSKA

PROGRAM I

9.05 — Program dnia. 9.10 — Tydzień na działce. 9.40 — „Na zdrowie" — program rekreacyjny. 10.00 — „Ziarno" — program redakcji katolickiej dla dzieci i rodziców. 10.15 — Program dnia. 10.20 — Kino Teleferii: „Partnerzy" (odc. 5—6) — serial prod. USA. 11.30 — Wiadomości poranne. 11.40 — „Militaria, obronność, nowoczesność". 12.05 — „Żyć" — magazyn ekologiczny. 12.35 — Telewizyjny koncert życzeń. 13.05 — „Siódemka" w „Jedynce" — francuski program satelitarny. 15.05 — Nad Niemnem, Piną i Prypecią; „W Świsłoczu i Porozowie". 15.30 — Wędrówki dziecięce i biblijne: Na wyspach Nigru. 16.10 — „Plesz" — program dla młodzieży. 16.40 — „Lustro" — magazyn opinii publicznej. 17.00 — „Ten czternasty" — film dok. 17.35 — Rewizja nadzwyczajna. 18.05 — „Mity filmowej popkultury". 18.15 — Telexpress. 18.30 — „Butik". — magazyn Grażyny Szcześniak. 19.07 — XXVII festiwal piosenki „Opole-90". 20.00 — Dobranoc. 20.10 — „Z kamerą wśród zwierząt". 20.30 — Wiadomości. 21.05 — „Mity filmowe pop-kultury". „Egzekutor" — film prod. USA. 22.45 — Siedem dni — świat. 23.15 — Studio sport. 24.00 — „Zakret" — program kabaretu „Dhugi". 0.35 — „Życie jest fraszką". 0.35 — „Telegazeta. 0.45 — „Ośmiornica" (2) — serial sensacyjny prod. włoskiej.

KURIER Wileński

Adres redakcji: 232019, m. Wilno al. Kosmonautów 60.

Telefony: redaktor — 42-79-01; zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48; dział listów — 42-75-76, 42-69-65; redakcja nocna — 42-13-81; ogłoszeń — 42-56-28.

Druk offsetowy, 1 arkusz drukarski

Drukarnia litewskiego przedsiębiorstwa wydawniczego „Spauda"

Indeks 67218
Nakład 56000 egz.

Zam. 1653